

TRẦN-DẮC-NHĨA	
TỔNG-LÝ	
Giá bán nhứt trình	
AN-HÀ	
Trọn năm.....	5\$00
Sáu tháng.....	3\$00
Giá bán riêng nhứt	
trình L'APPEL	
Trọn năm.....	6\$00
Sáu tháng.....	4\$00
Giá bán chung hai bốn	
Trọn năm.....	10\$00
Sáu tháng.....	6\$00

AN-HÀ-BÀO

MƠI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUỐC NGỮ DE L'APPEL

← Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles →

NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG — Boulevard Delanois — CANTHO

NGÀY GIỜ LÀ TIỀN BẠC

Câu cách-nhôn của ta có nói: Ngày giờ là tiền bạc, Pháp-văn nói: Le temps c'est de l'argent; Nho-văn: Ngày giờ quang-âm như tiền bạc.

Câu này ở xứ ta cũng thường nghe nói, nhưng mà người mlob, xét ra là ai xem ngày giờ quý như tiền bạc! Ngày giờ sunset qua rồi đây, ông Bô-vân-Y có viết một bài trong báo Công-Luận nói cách-thức người Âu-Châu và người Huê-ky trong thi giờ cũng như tiền bạc. Đây tôi xin tiếp ứng cái bài của ông Bô-vân-Y, gọi là kẽ xưởng người hoa, là khi công được này thêm một vài nghĩa-lý, tường ra chẳng phải là chẳng bỗ ích cho đồng bào ta đó.

Nho học ta từ xưa cũng có chỗ tiết ngày giờ vậy, nhưng mà nói về pháo học-văn, lý như: Một người đi học tánh nết hay dài-dở, là chuyên cần việc học của mình thì nói rằng: bài này, hôm nay ta học không được, để lại ngày mai, năm nay không học, thì còn qua năm khác. Bi-lai năm tháng xay ván, mà cái bài học đó chưa rồi đâu cả. Chẳng tinh lại thì tuổi già hết học được, lúc ấy giờ than tiết ngày giờ đi mau thầm thoát. Thanh ói! già rồi, ngày giờ chẳng chờ ta, mà xét ra thật là lỗi ở nơi ta đó. Nên có câu: Nhứt nguyệt thê hì tué bắt ngã điện, ô hô lão hì thị thuỷ chí khiêng là vậy.

Người Âu-Mỹ trong ngày giờ, gọi ngày giờ là tiền bạc; nghĩa lý làm sao? Bởi bên Âu-Châu Mỹ-Châu dân nhiều đất hẹp, thiên hạ đua nhau, kẻ đánh người xé, tối mỗi ngày không có giờ nào là giờ không làm công việc, không lo tinh việc mưu sinh; làm như thế: còn có khi không đủ tiền mà tiêu dụng thay! Vậy mà người ta còn phải chế tạo những máy-mác để thế về nhau-công cho mưu cho tiện, nói nằng giao thiệp thi bằng lối-tin, giấy thép nói; di đứng thi bằng xe-ho, xe-diễn, xe-hơi, máy bay, xe máy; họ làm công việc mọi ngày bằng người mìn làm trong ba tháng, có khi còn công chưa kịp họ được!

Người mình thát ít ai biết quý trọng ngày giờ. Có kẻ từ sớm mai đến chán, nam uỷ i au, no, cứ thông dong chui do, de a a a, i au, i au, Kéo, uoi... u Van-tieu, iao... o, uoi sang: Có muon dieu sau uỷ au, i a abeo uia; (người ta uỷ sau uỷ bởi sau ngày xưa au, pua dem o o, uoi uoi ma di, chui, mui, pal cho), đương ấy thì nào có biết quý trọng ngày giờ là tiền bạc gì đâu?

Hiện kim nói: Ngày giờ là tiền bạc nhưng mà ít uỷ giải uỷ, ý câu nói đó: vậy tôi xin nhau một phẩn nhô-nhít mà làm giải ngày giờ có nào mà gọi là tiền bạc? Thủ vụ: một cái nhà buôn kia mỗi ngày buôn bán sinh lợi được 2\$, còn tiền nhà, tiền áo, tiền sô-phi các việc mỗi giờ là 1\$, bấy giờ

người buôn bán đó bỏ đi chơi không lo buôn bán thì chẳng những thất lợi mỗi ngày là 24\$ mà thôi; lại còn tốn kém thêm 12\$ là khác nữa. Còn như kẽ làm công, một tháng là 15\$, bấy giờ mỗi tháng di chơi bởi ngồi làm hết 10 ngày, có nhai là mất hết 12\$ hơn nữa, mà còn phải thiệt hại mỗi ngày vài ba cái nữa là 1\$. Đó có phải: Ngày giờ là tiền bạc chẳng?

Chúng ta công dù biết rằng: đời này là đời cạnh-tranh, xâ-hội ta nhau số ngày một thêm, sự sanh nhai sẽ lấn lướt nhau, như các nước bên Âu-Mỹ. Vậy chúng ta hãy nên thương tiếc ngày giờ thi mới có thể sinh-tồn hoạt động trên mặt đất được. Phương-ngoan ta có nói rằng: giàu lòn bời trời, giàu nhò bờ, siêng, lại có cầu: cần kiệm tri gia vì bón, nghĩa là siêng cống và tiện-tận là cái gốc tri nhà. Thế mà quốc-dân ta khong mấy người chú ý để lòng những cầu ấy, bời tai sao? Vì trong một nước mà dân đe bính nhai bao nhiêu; thi sự xa-xi dài-dở cũng có bấy nhiêu, vậy nên đầu cho những người biếu nói mấy câu phương-ngoan đó là vừa, tướng công không dè gì cho họ kiên-tam tri chí mà làm theo phương-chuở dạy bão đó cho được!

Chúng ta nói tiết ngày giờ là tiền bạc đây là bắt đì tiết ngày giờ mưu sinh mưu thực; chòi còn ngày giờ diêm, trêu trường, mỗi ngày: bắt sáng rồi tối, bắt tối rồi sáng, bắt mùa sực đến mùa lạnh, sao sao từ đó, thành thạnh suy suy, không có ngày giờ nào mà không có cuộc biến thiêng dời đổi, thi vị-tắc dân tộc nào mà làm được? Bởi vậy chúng cuoc rồi: Sanh tiếc bón bì hư không, tử hự diệt qui u hư không giá.....

Bà biết vậy: nhưng mà muốn cho dặng báo thà việc sinh tồn trong thời đại cạnh-tranh này, thi quodo dân ta công nêu chủ-tâm vò câu: Ngày giờ là tiền bạc, le temps c'est de l'argent, cho làm làm.

PHẠM-KÝ-XƯƠNG

Quan Toàn-quyền Merlin ra Hué

Sớm mai thứ năm 6 Septembre, quan Toàn-quyền MERLIN ngồi xe-lửa từ ló-ló giờ rưỡi đã khởi hành ra Hué.

Đức Hoàng-đế KHAI-DINH có bà sáu cho quan Hộ-hộ kim Binh-hộ Thượng-Thor Tuin-trong-Hué và Saigon trước đón nghinh Quan Toàn-quyền, rồi Cụ-lớn đóng lén xe-hiệp cùng Quan Toàn-quyền Kinh-Dô chỉ đậm.

Bản-Báo kinh chúa cho quan Toàn-quyền và cho Bà-lợn Merlin thượng lộ binh an.

AN-HÀ

VĂN UYÊN

Ký gửi Phúc-bồn-Tú

Bấy lâu xa cách nghĩa tri-äm, Tình trót ba thu chẳng dặng gán. Ám lạnh thê nào xin cạn iõ? Duỗi eo bao nã khá phản làng?

Tuất-gia đã định rồi hay chưa? Qui-quyền thấy đều mạnh khỏe không?

Thoán-mảng deo-dai danh với lợi!

— — — — —

Hữu-Tín chez Tứ-Huynh (Cát-thơ)

Ký tình: Kim-dít-Vàng (Söcträng)

Gặt lợp đê thơ gởi hồi chàng,

Khối-tinh bao nã đê em mang. ? ? ?

Sau ai đến nỗi thau gầy-ú,

Nhờ bạn cho nã vóc vò-vàng.

— — — — —

Phận bô-bàng phiêu lạc xứ người,

Nồng-mùa thái-thái cảnh béo tròn.

Nương song luồng流畅 câu nguyên

— — — — —

Dưa cửa hàng trông kẽ sặc-thi.

Duyên nợ chàng vương, vương phái ván

Rượu tình không uống, uống thời say.

Trăm năm ai dẫu quên lời thề,

Phú có trời cao với đất dày.

Madame Nouïen-hông-Đa chez M. T. T.

Secrétaire à l'Intendance Maritime

Seigon

Bộ y văn bài thi "VỌNG-PHÚ" của anh Bôx-Tú trong AN-HÀ-BÀO số 324

Chiết nhận tại ai bởi Nguyệt-Đang,

Lieu-dương đê thiếp ngóng trông chung,

Sóng tình muôn thuở còn dồn-dập,

Biển ái ngàn năm khó lấp zoog.

Cô-bé Lâng-Tây trưởng lác hiếp,

Lời thê-thết-mãi mãi tơ đồng.

Sóng Ngao vĩ lồ cầu U-thuốc,

Hoa đá thời em cũng dứng trông.

M. Neurén-hông-Đa

chez Mach-thuong-Tang

Vọng tình

Vàng đá chưa phản tuổi thấp cao,

Hồi còn kén chọn bực thơ đào.

Vườn hoa khuất lấp không người chi,

Cách nguyệt quanh-co chàng kẽ trao.

Bầu gọi ba sinh trời định trước,

Nào là chàng gối đất dành sau!

Ngày mò dèa hụt choang lèa mât,

Mới thòi tẩm tình phi ướt áo!!!

Hữu-Tín chez Tứ-Huynh

Vịnh kỳ nữ

Góm-ghé cho bạn ở lầu xanh

Báo pháo buôn hương chịu đê đánh

riệu sấm ogow-ogow nay khac sung

Cơ chiêu hứa-hứa chúa Nam-thanh (hiệu

nhà ngô)

Đảng cha đặng chủ cho tình đẹp

Vai cháu, vai em gọi nghĩa lành

Nhờ-nhước mây sòng náo rứa sạch

Góm-ghé cho bạn ở lầu xanh

TANG-BÔNG (Phú-lê)

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —</

Bon hét Xiết

"Circus Variety Company"
Charly Samy Rama

Bon hét Xiết "Circus Variety Company" của M. M. Charly và Samy Rama mới đầu khởi sự tại Casino Cát-thơ tối bửa 12 Septembre này. Dùo nhiêu lợp rất hay. Nhỏ múa xem ra chẳng thua gì các bon xiết lớn cũng trong đêm làm trù tại Cát-thơ mấy lần trước. Nhảy lên cao rồi nhào trái lại xem rất tài thì có kép Ben-Brabim, kép này khi diễn tại Kinh-dô Hué, Đức Hoàng-đế Khải-Định có âu từ kim tiền. Thật là thiện nghệ! Tại Casino, sán-khấu không được rộng mà kép Ben-Brabim nhảy lên rồi nhào trái lại đứng xuống đất, ban đầu sấp mặt người đứng ngang mà nhảy, sau 2 người, rồi 3 người, lần lần đến 10 người mà kép Ben-Brabim đều nhào nhào được cả.

Có hai cô dâu Misses Lussi và Valentine di giày rất tài, ngồi, đứng, trang, né, làm đủ cách trên giày, lại có một em để gìn trai-triều giày cho em kia đứng lên trên, rồi một cô ngồi xuống đưa đầu gối ra cho cô nọ ngồi xem lấy làm hay giỏi không chõ nói được. Còn có Le-beako múa theo điệu ca-nhi ở phương đông, di nhón 2 ngón chân cái xem rất hay, còn với chi dân phương đánh ngòi ấm và khay đòn nghệ nhiều giọng phu-trâm rất êm, mỗi khi giặt bún cút-las đều gõ tay rào rì rạc. Có 1 con chó của M. Charly, kép này sán-tuồng giống hệt hổ Charlot trong hét hông, 4 con chó này M. Charly tập rất khôn, chó mà biết nhảy rào, nhảy vòng, trong đầu ruộng đưa cắn lên trời, di 2 chân sau, lại biết thời kèn mới là nèo như, và khi kép Charly xem kèn thời thì nó sủa lên đường như hát vây, ching kèa dưới thì nó cũng dài theo. Còn với chi qua cách hổ diệu, nhiều người làm hổ nhất là chú hổ Charly làm nhiều cách diệu tức cười nôn bụng; đầu cho ai muôn nín cười cũng dẫn không được.

Nur diêu lợp một người thợ hớt tóc (coiffeur) những dao, kéo, lược, gội hôm đầu thơm và các cuộc hớt tóc đem bày ra ai thấy cũng cười rõ, lại thêm lúc đang hớt tóc làm bộ gấp một con chí, hổ Charly d'eu eudi là cười!!!

Tóm lại họa hét xiết này tuy là nhỏ chẳng có thứ vật rỗng heo, cộp, ngựa, voi, như các bon khác, song cách nhào mán-hán ching thua sút họa xiết nào, nhất là kép Charly và 2 cô dâu Lussi và Valentine làm tuồng chẳng chò nào chè được: thêm có phương nhạc rất tài lại có nhứt là mấy con chó tập rất khôn ai cũng trầm trồ nức khen ngợi.

Đêm đầu 12 Septembre mới đến diễn tại Cát-thơ, dùng thiệp họ hoang nghinh đến xem rất đông đảo.

Tưởng khi ai thuở giờ chưa có xem họa xiết này cũng đều xem một chuyện cho biết; nhất là mấy con chó là thứ vật mà người ta thật là có công tập nó rất khôn, biết làm tuồng như người mới là le mót cho chở.

Xem rất đáng tiền!

Phan-ky-Xương

Khi M. Hoxa đeo giày lót rồi, thi dân đón tùy vào khiêu quan tài đã trên xe hơi chờ. Hoxa và Bé-liko mà an tàng. Bé-béo chúc họ vong linh thủy Trầu-vân-Tây sẽ là lũ uất tút an; điều điều giao phó.

AN-BA

**Hội mày ông diên-chù
dại nòng già**

Thời đại này, nước nào sống trong ngày giờ là qui báu.

Phu-ong-xeon ta có câu: "nhút thốn quan-đam, nhút thốn kim-thết là bùn lý. Nén các lóng thông thái Âu-Mỹ bằng lưu lán chỗ tạo nhiều thứ máy rất cơ xảo, để trợ lực cho người, bao thay thế cho phu-công càng ngày càng khét kheyết".

Xứ ta sông rạch nhiều cây kháp nơi đường như chi nhện dán, sự thông lưu bê vận tải pháo nhiều đều dùng thủy đạo tất cả. Nhiều ông phu-hộ có sám ca-nott hơi, nhưng mà ca-nott giá múa đến đổi ba ngàn -ugou-bac, máy móc rất khôn, và để cho chủ nhà di, cùng là đưa dón rước khách quý mà thôi, chờ ít ai dùng mà chờ chuyên đồ vật.

Cho được tiện sự chờ chuyên này, để cống hiến cho qui-đóng-lôi mới tiêm kiêm-biệu một thứ máy gọi là "Motocarille" gồm dù-ác bê-tiển kẽ ra sau đây:

1—"Motocarille", ghe nhàn, gần sau lôi ghe nào cũng được, ghe hán, ghe cui, ghe luồng chở lúa, lán bão, chài lón.

2—"Máy Motocarille" chạy máy oil nước cao, miếng ghe nỗi thi máy chạy được, như có chi rất công và cung.

3—"Thiết-chắc", hiệu Langsa làm và giá không nái.

1—Chạy it hao dầu và bền hi lâm khi về tội bẩn, thi máy ghe đem lên nhà được, bê chui leo rất tiện.

2—Khi máy có mán chi hư, mòn, thi có tăng những mán đỡ thế và, hoặc sửa lại mán đồng; và lại kui minh mua máy thi Hàng hào bảo kiếm trong một năm, chit-thường lập tức những mán hư, mòn

Qui-đóng sám máy "Motocarille" đã không lối kén bao nhiêu mà lại có ích nêu bê;

Mình có súng nào ghe lớn, ghe nhỏ, lán bão muối, bê ghe máy này và t-i thành ra ca-nott hơi liền. Vay minh dùng để di chuyển, hay là chờ lúa, dầu đường xa xuôi, gió, nước, nghịch cũng vô sao. Đến mùa lúa, dùng mà chờ chuyên rất nhậm lè tránh khói bị mưa trước lúa, bê bao như mây năm rồi, vì bị chờ chuyên không kịp. Nhiều ông hưu sự, buôc phai trả sang nhiều khát-sóng lớn, đặng thăm bà con, cùng là suối già, nếu sám được máy "Motocarille" nầy thi qua sông lán nhứt khóc, khói sụ phong ba giữa với rất nguy hiểm nhứt là khi ghe có chờ đứa bà và con nít.

2—Qui-đóng có con cho ăn họa, cay và nái mà giúp đỡ việc gia đình, bê tôi con đã không rõi. Như qui-đóng sám máy "Motocarille" đây trước là dùng rất tiện, sau nái cho con nái lập quen thuộc máy móc, cho động tòi tri khôn khéo của nó, vì nái hực đường có dạy khéo cách tri nhưng về việc máy múa thi it dạy đến.

Máy "Motocarille" có ba hạng

Thứ 3 mă lực rung 1 cylindres giá 2.200 frs. 4 giờ chạy 12 kilomètres

Thứ 5 mă lực 2 cylindres giá 6.000 frs. 1 giờ chạy 15 kilomètres

Thứ 8 mă lực 2 cylindres giá 9.000 frs. 1 giờ chạy 18 kilomètres

Thứ 15 mă lực, si đặt thi hàng mă lâm Bé-likh ra quang thue giái mỗi ngày được.....

Qui-đóng muốn cao đồng dầu chí xin viết lター agay đến tôi thi tôi sẽ hỏi An lopper.

Võ-Xi Áv-Hán
Impression de l'Ouest
Gauthier

Nén tài thiện họa

Trong 20 phút đồng hồ mà vè rời một tấm hình lớn đã khéo mà lại rất giống

M. Võ-Vân-Áv tự là Khuân-Minh, là thợ họa chua-dung và sàu dù các thứ máy móc ở tại Gia-lai, tuy tuổi vẫn còn thơ, nhưng tài nghệ rất linh thiêng.

Mới rồi đây, giờ có đồng người tại nhà Bé-Dieu (Gia-lai) vì sự đoàn cuộn, và vì sự nhiều người có nghi cái nghệ họa ảnh của M. An tuy khéo léo, nhưng có lè vè không được mua lè, nên M. An báu rằng: "Nội trong 20 phút đồng hồ thi tôi đã sàu họa rời một tấm ảnh vừa lớn mà lại vừa khéo mà là giò, giao-núra".

Pháo đồng người ngồi đây cũng có tôi, đồng cho là nói quá thời. Sáng sáng giấy viết, lại sáng có cái binh của Madame Biêu, ý M. Biêu muốn cho M. An họa lấy Format 0=40 X 0=60. Lúc bấy giờ, đồng hồ mới chỉ tám giờ mai, một chén trà liêng-úr rót dà kẽ M. An, lái kỹ khép dương nồng trà) chén trước sóng hối hổi lên người ngứa, mọi người đều đứng cung, duy còn M. An, báu rằng: "sau khi họa rời sẽ udog, mà có lè nước cồn".

Mà thật là lành, miệng thi vẫn nói cười như thường, tay thi cầm tấm hình khéo, tay thi họa lúa, họa lúa, ai trong vòn cát khắc thắc thòm khen thầm. Khi cây kim chỉ mới vừa 8 giờ 17 phút, thi M. An đã đếm dèng một tấm hình họa rời. — Bé-mau mà lại thêm hay! mà khéo trà liêng-úr vào cồn km. Hay! Hay! Lóng khen bay nái, hiệp với những tiếng vỗ-tay thi lei yang rào khác náo như công-chung được hoan nghinh một lối giáng thuyền; cho một nhà văn-si đã đọc trên diễn-dàn mà vò tay khen rộ vây.

Thật dâng khéo tài nghệ của M. An rất hệt thiếp. Lúc trước tôi cũng có cây bút giüm 1 tấm hình của vợ chồng tôi, m. au nái rất vira ý tôi, ai trong thấy tấm hình đó đều nhận là giống tạc vợ chồng tôi. Tôi hết sức bằng lòng, và khen ngợi chép cùng.

Bởi sự họa binh hay lè lá lung trong khoả 20 phút đồng hồ mà vè rời một tấm hình lớn đã khéo mà lại rất giống của M. An, làm cho tôi cảm phục và cùng vỗ-đòn, nên tôi biến ra đây gọi là lè lời khen tặc: "người ăn học có công, có tài, và tôi cũng mong viết ra đây cho lục chau chư quân tử biết cái nghệ-nghệ của đồng bào ta cũng là bay giỏi như nái người các nước vậy. Và tôi cũng khuyên đồng bào ta, mỗi kh, muôn mướt người họa khéo, thi nên tim M. An là người họa họa mà tôi đã được tặng măt nhện rằng: khéo lúu bay lâm đó! Giá cùi công rẽ hơn mọi nơi, dùng đến thi biết lời tôi viết đây là thật.

Tôi vi nghệ nghiệp cùi nước nhà mà viết bài này, chò không vì tình nghệ bao riêng với M. An mà khen tặng cho thòe thích.

Xin ai hãy xát cho!
MONG-TRÂN

Kính cáo Độc-già

Vì việc tóm-kém bằng ngày, chò không thi Bé-béo cũng chẳng dám làm rộn lòng chư lòn, và tưống kbi chư tòn cũng mán da hoa-nhiều việc, nên không phò cho hét; vậy Bé-béo có đồi lời kính nháu chư lòn, và nái tòn thiếu hót mua béo An-lila, tin lòn mă gởi trá giüm cho Bé-béo, được bô một phần tóm-kém, thi co kỵ Bé-béo hông lại dà.

Sau đây Bé-béo tin chư lòn rò rỉ nghe Bé-béo sòng lóng chờ trong ít ngày này, nái chư lòn chia gởi mă béo dòn thi Bé-béo sòng mă béo chờ giày-ibep bô ghem. Xin chư lòn miêng chép,

Kính cáo Đồng-bang

Kính,

Lời cung mày ông chủ quán. Cai 10kg, Phó tổng, Ban biển, Hội đồng địa hạt, Huyện chúa sòng không người có lòng lo trong việc ích lợi cho dân, cho hò và dưới biển nghe ra rất nhiều. Số người chết chưa biết xác, nhưng ở dưới chiếc tàu Loong-Sang có 5 vị quan lão An-lê và một người đòn-bà, thêm 30 tên mache-lô tàu bị chết chìm. Còn trên bờ nhà cửa bị sập cảng nhiều, giày đèn điện bị đứt, 25 người bị chết. Cả thấy 65 mạng người bị thiệt hại về trận bão này. Còn những người chài lưới chết rất nhiều.

Ngoại-quốc tân văn

MỘT TRẬN BÃO TỐ Ở HƯNG-CĂNG

Hôm thứ bảy 31 Août rồi đây, tại Hưng-Căng có bị một trận bão to厉害 năm 1908. Sự thiệt hại trên bờ và dưới biển nghe ra rất nhiều. Số người chết chưa biết xác, nhưng ở dưới chiếc tàu Loong-Sang có 5 vị quan lão An-lê và một người đòn-bà, thêm 30 tên mache-lô tàu bị chết chìm. Còn trên bờ nhà cửa bị sập cảng nhiều, giày đèn điện bị đứt, 25 người bị chết. Cả thấy 65 mạng người bị thiệt hại về trận bão này. Còn những người chài lưới chết rất nhiều.

THIÊN TAI ĐỊA CHẢN

Có tin báo rằng: ngày 2 Septembre rồi đây tại TOKIO và YOKOHAMA ở xứ Nhật-Bản bị một trận động đất rất ghê gớm và trận hỏa-tai rất dữ-dội. Có trên 100.000 người bị chết mất. Thành ANAKUSA, YOKOSAKA và ATANE bị đốt nát tanh-tanh, đêm trên 7000 người chết. Nhiều thuyền tàu tại Yokohama bị nước lụt chảy mạnh chìm mất. Còn Hoằng-Thành tại Tokio bị cháy. Bảo tàng EISHINRA sụp đổ. Hiện thời chợ-búa ở xứ Nhật-Bản không ai buôn bán được, tình cảnh tiêu-liêu, sánh-linh đỗ thán, trên 200.000 con người không nơi định-trú, nghe rất thương hại..!

Nước nồi ở**Sông Cửu-Long**

(LA CRUE DU MÉKONG)

Quan Chú-linh Châudốc có tư điện-tin cho hay rằng: Ngày 1st Septembre này, nước sông Bassac tràn khói bờ 5 thước 4 tảo 3 phân.

Nước nồi cao như thế, chẳng thua gì năm năm rồi (1922) thiêng hạ đà cho là bão bùi.

Nhiều dâng đi trong thành Châudốc bị ngập, một chén cùi cầu bị nước chảy mạnh lối mất. Lúa vụt-nước (riz flottants) bị sóng đánh ngập mất. Các Nông-phu phải bô trại lên lô cao hoặc ghe-thuyền mà trú ngụ. Số lão già chưa biết bao nhiêu.

Người ta nói nói miêng trên sông Cửu-Long, nước đã giết bót rồi, nên dân Châudốc nước không lên cao nữa được, thê sê bích lại đó rồi lầu lầu giết xuông.

Chuột tha nhứt-báo

Bà lâm phen tôi xem nhiều thứ báo, thường thấy ba số: "MẤT NHỰT TRÌNH". Thật may làm lị yềng, Vẫn người mua báo giếc lồng, trước giáp cho báo quát dâng chát bén vang, sau rò vài đòn lè trong cùi Bông-Pháp nay. Nếu lồng không tướng đến hồi đầu ấy thi cùi chà phai mua báo! Mỗi người đút lão hàng mùng cho tới kỳ dặng coi trong các thứ báo có đều chí lè chặng? có Ông mă có tẩm nhiệt-thanh kêu ca các đầu chí quáo lịt dân chặng? Nếu trong tuần ấy không có tờ báo dem tới thi lấy làm huết-uro trong lồng vò công "Thể thi" các nhà duyên báo át ngã lồng".

Nhưng không biết lại sao lòi bùa mă, lòi bùa mă, mă hoái, mă măi, mă lóng l. Tại sao? Có phải tại quan bắt-lương "Đạo khán" nó ăn cắp coi cho đê thèm rồi lại đem về cho bà con dâng họ coi nái, không nhớ đem trả cho người ta chặng? đê ai trong trời kệ all! Ôi! hai chữ Đạo khán okhe đê đây tai mà lòi yết lòi khé không biết hò hay sao mà không chặng? Cứ giờ lát xéo lòi hoái làm cho mă nhái được bao-càng mă hào quân cùi long măt lri với lòi nái hét

séc, không biết cách thế nào mà trừ lùn cho được. Vậy xin ông mô mưu cao tri đây ra tay trừ tuyệt giũm loài chuột tha nhút-báo này dặng, thì mấy nhà khán báo lấy làm may mắn lắm. Mong thay....!

Hữu-Tinh (Cantho)

Hai đam

Tập nói chữ Tàu (Nho)

Cậu nhà quê kia thấy người ta nói chữ nho có ý muốn, cậu ta tức lồng chung biết làm sao học dặng như người ta vậy, mới ngay ý đi tìm người nho-văn nói chuyện dặng học lóm chui.

Buổi chiều nô, cậu ta đang đi lồng thằng trên con đường nơi đồng kia, vừa gần tới bụi tre gác dây xay nghe có tiếng người to nhỏ sực cởi trong bụi ấy, cậu ta tò mò, mới nom lại gần dặng nghe và coi cho tẩn mắt, ngờ đâu một cặp oan ương đang chuyên tro tình-tuy. Trong lúc ấy người trai nói rằng: (Nắng ối! tôi với nàng hằng thiệt là khó chịu! Tôi cho hết nỗi tình thương cũng lý như: Bắc bộ, Nam iải nhau lụng lèo cù bát kiến vẫn lai.) Cậu ta vừa nghe thoán qua lật đặt trở về thi trời đã tối, dừng ngồi ngó kêu vợ, bảo mờ cửa cho vào, vợ nó đang bận công chuyện chưa kịp mở cửa, cậu ta chờ chẳng dặng giận, mắng lớn rằng: Tao với mấy bầy lúu này, tae tưởng rằng vợ chồng mìn như khi ngủ trên bài, chuột gặm tay cùi, kiền cảng lồ tai.

Thiệt là: thấy người ăn khosi rồi mìn vát mai chạy quay

Còn ai, ngay hời? Có theo chăng? Đất chước ôi là đất chước!

PHÚC-BỐN-TÍ

Vì di nên bán

Một cái xe hơi Torpedo "Delage" kêu 1922, 5 chỗ ngồi 11 mã lực, 4цилиндровый двигатель có hộp số. Xe này còn mới lắm, có nhiều đồ phụ tùng,

Giá định bán rẻ. Ấy là một dịp tốt. Quý vị có muốn mua xin mua viết thư đến Hảng xe hơi Garage Trần-dát-Nghiêm mà thương nghị.

Thiên-hạ dòn

Người ta dòn tại Bà-Chieu (Giadinh) có một tên BaV...nhà ở lối giãy phô, xô dòn cõi-nhau và có chứa bón

du-dặng, thêm tách người hay lối phách Sông để nay & lối lò bao (abattoir) Giadinb.

Mỗi ngày bọn du-dặng thường nghèo ngán nói ga, cùng dạo chơi cùng chay, ai ai thấy cũng bực mình.

Không ai dám dâng lời chi đến bọn này hết! Ông Hoành Bà-Chieu da!

Vậy xin sứ cảnh-sát lưu ý, kêu dòn sau này phá-hại nhau dân Bà-Chieu lắm.

G. (Giadinb)

THỜI SU'

Giá lúa

Thứ sáu..ngày 7 Sept...	8 f. 95
Thứ bảy..ngày 8 Sept...	8 95
Chủ nhật..ngày 9 Sept...	9 10
Thứ hai..ngày 10 Sept...	9 05
Thứ ba..ngày 11 Sept...	9 05
Thứ tư..ngày 12 Sept...	id
Thứ năm..ngày 13 Sept...	id

Giá lúa

Lúa chở dến nhà máy mỗi tạ 100 kilos là:	
Thứ sáu ngày...	7 Sept.. 5\$89 à 5\$89
Thứ bảy ngày...	8 Sept.. 5 91 à 5 04
Chủ nhật ngày...	9 Sept.. 5 04 à 6 24
Thứ hai ngày...	10 Sept.. 6 15 à 6 25
Thứ ba ngày...	11 Sept.. 6 15 à 6 25
Thứ tư ngày...	15 Sept.... id
Thứ năm ngày.. 13 Sept....	id

Cantho

ĂN TRỘM

Trong đêm 6 tháng 7 September, nhà Tư D... ở dâng Nô-thương, có ăn trộm dến dào hầm vò nhà lúy đồ. Chỗ nhà nói mất quần áo chút ít vây thôi; thế khi lúc ăn trộm vào nhà mới vừa lấy được mớ quần áo, kế dặng dung với nó mau mau chung ra, nên không đỡ tốt còn lại đồ như vây. Công là may!

GÀ MÁI ĐÁ NHAU

Chiều bưa 7 Scembre lúc 6 giờ tối trước rạp hát Messmer 2 đứa gái bán quần, vì chuyện gãy-gãy nhau, trước thị mòn dù chung-nâm ngô-vị ở dưới sòng mà cắp dòn lán cho nhau, sau rồi áp lại ầu dòn nhau một cắp, ai nay thấy vậy caug ra.—Huê! eh....bô.

Backy

BAO-TÔ TẠI SÀM-SƠN

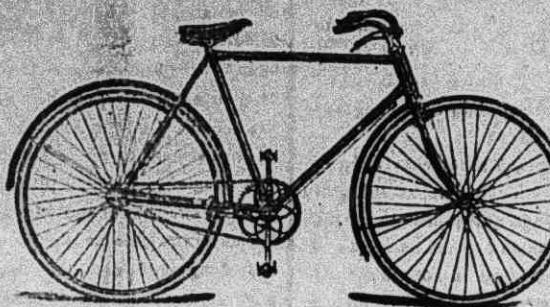
Hôm 23 Aout hời 12 giờ trưa có một trận bão-tô làm cho hư-hại nhà cửa ở Sàm-Sơn rất bận, nhứt là đình của quan Công-tử mà bấy giờ người ta chỉ thấy vách tường với cái sườn nhà mà

HÀNG VÉLO SPORT

NHÀ SỐ 50 TỐI 54 BOULEVARD CHARNIER SAIGON

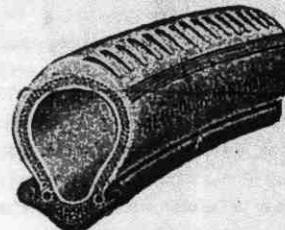
Có bán xe máy dập hiệu WONDER là một hiệu tốt nhất trong hoàn cầu, dập, chay màu và chắc chắn. Có bán đủ đồ phụ tùng và vỏ ruột ca-u-su tốt.

Muốn mua hàng cũng gửi theo tàu và gửi contre remboursement (trả tiền lúu dẻo) xe).

Có bán Vỏ xe thương hạng

MIỄU (Pneus Bergougnan)

ARTICLES EPICERIE DU MEKONG Dóng-Phong dit Tuong-Khon

Rue du Quai, près de
L'AU-GAGNE-PEITT
Cantho—Ville

Tiệm tôi mới lập gần bên tiệm "Au-Gagne-Peitt" của Mr. Trần-dát-Nghiêm, Đường mé sông Cát-lô.

Bồn tiệm chuyên bán sỉ và bán lẻ ròng dòn các thứ rượu Tây, đồ hộp, đồ gia vị & conserves alimentaires súp bò, cà mồi dòn thừ, thuốc Tây, Savon, dầu thơm và các món khác nữa vân vân... Giá định báo rẻ, đồ mới lại bao hạng, Như Quí-vị ở xa muốn mua món chi xin viết thư ngay đến Bồn-tiệm sẽ gửi đến lập tức chẳng sai.

Xin Quí-ông, quí bà chiếu cố.

ARTICLES EPICERIE CENTRALE de FRANCE Thanh-Hưng

Bd Saintenoy en face de l'Appartement des

MESSAGERIES FLUVIALES Cantho—Ville

Tiệm tôi mới lập tại đường Kinh-lấp "Bd Saintenoy" ngan cầu tàu Lục-tinh Cantho.

Bồn tiệm chuyên bán sỉ và bán lẻ ròng dòn các thứ rượu Tây, đồ hộp đồ gia vị & conserves alimentaires súp bò, cà mồi hộp dòn thừ, thuốc Tây, Savon, dầu thơm, đồ pha ly "verrierie" và các món khác nữa vân vân....

Giá bán rẻ, đồ mới bao hạng

Như quí vị ở xa muốn mua món chi xin viết thư ngay đến Bồn-tiệm sẽ gửi đến lập tức chẳng sai.

Xin Quí-ông, quí bà chiếu cố.

Tiễn-Nữ-Huân

Giỗ sách rất có ích cho các trò giải vò việc cết hạnh của mình để đời dài cùng mọi người trong lúc hành lễ cũng ở chốn già dinh.

Tại nhà là Hậu-giang có bán giá

0\$10 một cuốn, phụ thêm 0\$10 tieng/cuốn

GARAGE TRẦN-DAT-NGHIA

Cantho—(Cochinchine)

SỬA CÁC THỦ MÁY:

Xe hơi, tàu hơi, máy lửa, xe máy, máy may, máy viễn chinh, máy nói, tủ sắt, vân vân.

Công việc làm kỹ lưỡng, màu mà giá rẻ.

Có cửa bán và gửi xe hơi, xe kẽo, và xe máy, máy may hiệu Singer và xe kéo mới.

Dầu nhớt, dầu súng. Bộ phụ tùng xe, hơi và xe máy vân vân.

Làm làm sướng nhà và hàng rào sét.

Tại hàng có sẵn xe hơi để cho mướn đi chơi, cùng bao đi xa. Giá định nói luôn luôn.

CAFÉ RESTAURANT Hing Hing

Gần nhà hội làng Tân

Kính còng quí-ông và quí-thầy, tôi mới lập nhà là: hòn-ora tay, banh từ mía par plat) ăn mía-ni thi tinh tiến mía này, tiệm tôi nấu đồ ăn ngon kỹ lưỡng sạch sẽ, ban ngày đồ ăn ngon, ban đêm đồ ăn khác, có làm đồ thử bánh tay, hoặc có dám tiệc chi th tiệm tôi cũng bao lãnh mà nấu.

Vậy quí-ông và quí-thầy có di Cần-thơ xin đến tiệm tôi thi tôi sẵn lòng tiếp rước.

Giá rẻ!!! Giá rẻ!!!

KINH CÙNG QUÍ-VỊ RỎ:

Bồn-biệu mới tiếp dặng môt ký viết kẹp theo túi áo "Porte-plume à réservoir" à remplissage automatique, có khay bằng métal nickelé đẹp lấp lánh, không thua gì các biêt khac.

Giá định bán rẻ, môt cay....0\$60

Ai mua nhiều vê hâ lai 12 cay, giá chác là....6\$00

Thứ viet này không phải xanh mà hâ, cũng là viết chà các xưởng Langsa gỏi qua, nén gìn giữ kỹ càng thi cũng dùng Ian-dang.

Ký này lại không bao nhiêu; như Quí-Vị cầu dâng viết thư đến mua mua mìn kêu hết.

Xin dâng thư và manda cho:

M. Trần-dát-Nghiêm
Quản lý An-Quán An-Hà
Cantho.

Tinh & Cát-kè một minh thong tuă mây sét vây vui cung Lam-não-Sắc, không ai cảng trả, bức It ngày chí đó, bị kêu học di người học Lại-thâu-tai-lai vợ nhà của Hảo-Sắc. Nang này là một tay nhâm hiêm trên đời, bay được chuyện của chồng như vậy, nàng ghen lâm mà chẳng thèm nói động tới chồng, lén mướn hai tảng côn-dô tura đêm đến nhà bà Lang-Nương nhét khăn vào miếng trói lại khéng lè. Xoài-U là chỗ nghĩa địa bô hoang có cây sâm uất không ai dám lai vắng tới đó trong lúc ban đêm. Hai tảng này dâng lịch dê nàng xuống đó xôn trộn cái đầu tóc trui lèi dường như đầu cúp ca-rê (carrot) vậy, đoạn hòn sòng nằm đó chung vò đồng mồi. Lang-nương kêu là không được, vì bị trói và bị khép miệng, nàng chép phai chết, thời may trời bừng sáng là chán trai thi trâu cho ăn tới đó gấp, tri hô lên mồ trói cho nàng đặc vò lang phi béo.

(Còn nữa)

TÌNH DUYÊN TÁI HỘI

Soạn giả

THÁI-TƯƠNG-LONG — (CANTHO)

(Tiếp tục)

Khi nó mới tâ dặng lấy của đó, con của chủ nó là thằng Lạc ngó thấy, nó sợ thằng nhó nói ra nó phải ở tú, nên nó già chước dâng thằng Lạc vào nhà thương thám mìn nó rồi nó đem thảng Lạc lên xe lửa xuống tại Myho nó bỏ dọc đường cho biệt tích. Còn vợ chồng nó trên xe lửa qua Cát-lô, mướn nhà ở đó cứ bạc chửa đây hai tháng đã thua sạch của ấy, lại còn thêm thiếu nợ của người ta. Cứng vợ chồng nó không dám ở Cát-lô, vì nó đòi ngày một, phải lánh thân xuống Cát-kè ở đâai tại nhà lít lít..... là di chograph của nó, được gán ba năm rồi. Cách chograph một tháng rưỡi nay, Vượng-da-Tinh lán sào trốn theo vợ bà là Đào-lang-Nương xuống ở Cát-kè làm cu lý ăn. Vợ chồng nó sự Ba-Tinh lán sào ra thi khổn, nên vợ chồng

nó đích thám dến nhà Vượng-da-Tinh nán giã lú làm quen, Ba-Tinh rộng lò gò qua cayouey cũ, vợ chồng nó thấy chung cũ cay khô quá thường hay tới nhà chơi bởi lúu lán từ tê lại hau ti hau khai trước. Ngày kia mìn nó là Đào-lang-Nương ngồi chơi trước cửa, cầu Lam-bao-Sắc tuy nhiên nó có hông phái lông, mướn vợ chồng nó làm mai dông nói cho hai dặng gập mặt nhau. Vợ chồng nó đương lúu ngồi thấy tiên nhanh lèi hâm ráng nói cho hai người uỷn mặt. Rồi cậu Vượng-da-Tinh di chơi và gặp, ruge đánh cậu Sắc sưng đầu sưng óc, may cậu Hảo-Sắc chạy thoát khỏi. Nhưng mìn cậu Sắc khôn lòn, bị ái tình nặng lâm, đêm ngày tu thường mìn Lang hoài. Mướn vợ chồng nó phái làm lán sao cho Vượng-da-Tinh ở tú, mìn Lang rảnh chém mìn voi vây cung cậu Sắc, vợ chồng nó không biết mìn chi mà hại Vượng-da-Tinh. Nhờ mìn Lang bầy biếu, mìn đêm mìn già đeo bụng, sai cậu Da-Tinh qua nhà mìn

dến quan Biên-lý thi xong. Ngài dạy biện làm phúc bẩm kinh trong nội vụ giãi dến Quan Biên-lý Cantho. Quan Biên-lý xem tờ phúc rồi hỏi vợ chồng tên Nguyễn-v-Nhô, thì chúng nó chịu có ái cùng nhau cách ba năm trước ăn trộm bạc vàng của chủ nó là Vượng-da-Tinh, mà bấy giờ nó xài hết rồi. Quan Biên-lý dạy den dam Nguyễn-v-Nhô, và Trần-thi-Vú vào ngục, còn bao nhiêu cho vò hét dện ngày sau có trái đòn sét báu. Cảnh vây tưốn sau Tòa nhóm xử hình, giữa lòn tên Nguyễn-v-Nhô và vợ nó là Trần-thi-Vú cùng chịu có đồng lính ăn trộm vàng, bạc của Vượng-da-Tinh. Tòa bèn làm án cả hai mìn đòn tội lòn; còn Vượng-da-Tinh, Lam-bao-Sắc Đào-lang-Nương cũng thi hông.

Ấy là: Thiên hât dengo gian dặng, hêt: thiên hât thi hông, ác hât ác bao, làm dòn thi chay kiếp cang mang tộ, không bao giờ thoát khỏi??

Nisi vi Lang-Nương lúu này bô

